

Hadirokkantak.

Egy koldus országnak még koldusabb társadalmi rétege viseli a fenti nevet.

Nyikorgó muláb, az örök sötétséget jelentő s az üres szemgödörök eltakaró fekete pászszem, a belső kórtól agyonsanyargatott vézna testü, szomorú tekintetü magyar jut eszünkbe e szó hallatára.

A mai nehéz idők ködfátyolán keresztül vérzivataros idők legendás alakjait látjuk lelki szemünk előtt, akik a világháború legnehezebb követelményeit páratlan hűséggel, kitartással teljesítették. A „magyar katona” fogalomná vált az önfeláldozás terén.

Egy szétdarabolt ország nem válthatta be az ígéreket, amiket a sokat szenvedett katonának tett, vagy az özvegynek, aki urát vesztette el, vagy a gyermeknek, aki apa nélkül maradt.

Nyílt seb volt e nemzet testen a rokkantkérdés, hangzatos ígéretekkel vérlázító gyakorlati intézkedések követtek s a legendás katona ismét fogalomná lett, a minden sarkon kéregető, különféle portékákat kínálgató, rongyos és bizalmatlan külsejű hadirokkantban.

Az illetékes tényezők a társadalomra bízta a kérdés megoldását, pedig a társadalomban a tehetőseknél ritkán értik meg a jobb módúak etikai köteleseit. A szegényebb, de bajtársias, melegsívűek pedig gyengék és tehetetlenek. A hadirokkant jóléti intézmények, hadiárva intézetek, kórházak kis számát is ridegen „számlálták”.

Az anyagi tehetetlenséget, — vagy mondhatnánk — részvétlenséget egy erkölcsi elismeréssel próbálják kárpótolni: Rokkantjelvényt kapnak a hadirokkantak.

Hosszu évek vitájának eredménye ez a kis jelvény, melyet csak az viselhet, akinek megvan a sebesülési érme, mert annak szalagján viselendő, vagy gomblyukban.

Jogok, előnyök nem fűződnek hozzá. Törvény nem védi a jelvény viselőjét, munkaadó nem respektálja, sőt sokszor hátrányt jelent, ha valaki hadviselt, mert a „felmentett”, vagy „alkalmatlan” címen itthon maradt és jól elhelyezkedett kenyéradó a bizonyos erkölcsi elismerést jelentő „hadviselt” jelzőt ritkán szereti.

Szerte e hazában ünnepélyes

keretek között, a hatóságok feltűzik e jelvényt, melynek alapítása után bizonyára sorra kerül a rokkant és frontharcos törvény megalkotása is. Nemzetfentartó érdekek fűződnek ezen törvények életbeléptetéséhez, mert a hadviselt apáknak gyermekei, unokái, dédunokái vannak, vagy lesznek...

Nem Eldorádót, földi paradicsomot vár ez a meggyötört társadalom, hanem több szeretetet! Legyen egy nemzetnek becsületügye a hazaért nagy áldozatot hozók sorsának enyhítése, mert csak így méltó a fenmaradásra és csak így számíthat — ha kell — újabb önfeláldozó hűséges szolgálatra!

1925-ben, például, 15 millió pengőt tett ki, holott 1914-ben Nagy-Magyarországon, tehát háromszor akkora területen a díjszabási mérséklések értéke ennek körülbelül fele volt. A kiviteli forgalom, továbbá a tranzit forgalom érdekében már 1925-től kezdve kötelező díjszabásokat létesített az államvasut a külföldi vasutakkal és azóta természetesen ezek száma és terjedelme felyton nöl. Ebből a tranzit forgalomból a bevétel 1925—26-ban 8 millió pengő, 1929—30-ban már 15 millió pengő volt s a legutolsó számadási évben ez az összeg 16 és fél millió pengővel szerepel fizetési mérlegünk aktivitásában.

Talán nem lesz érdektelen, ha ezzel kapcsolatban még felemlitem azt, hogy sikerült a vasutigazgatásnak hosszas megszokás után ismét Budapesten át terejni az Orient-expresszt. A háború után ellenségeink megcsíhálták a Simplon-expresszt, amely Magyarország kikerülésével köti össze a nyugatot a Balkánnal. Az azóta visszaállított Orient-expressz révén, legalább nyugatról a Bukarest felé irányuló forgalom ma már Budapesten át bonyolódik le. Hogy mit jelent ez Budapest idegenforgalma szempontjából, azt hiszem nem szükséges elmondanom. Köztudomású továbbá, hogy a vasutnál az áruszállítás idővel követi a személyforgalom utjait. Ebből a szempontból is rendkívül fontos az Orient-expressznek Budapesten át való vezetése.

A kormány 1929-ben — az okára nem emlékszem — megvizsgálta a magyar államvasutakat Európa s talán a világ egyik legkiválóbb szakértőjével, dr. Schraffellel, a svajci szövetségi vasutak elnökevel, aki jelentésének végén a következőket írja: „A magyarországi államvasutak a háború utáni világstalan helyzetből csodálatra méltó energiával állottak talpra és a talpra állításhoz nagy mértékben hozzájárult a kormány ügyessége.” Szószertint: „die Geschicklichkeit der Regierung.”

A világ egyik első tekintélyének ezeket a szavait azért idézem, hogy ne az én igénytelen szavam, de Európa egyik első tekintélyének hangja győzze meg egész közönségünket a vasut teljesítményének, munkásságának nagyságáról, ennek a ütemnek gazdaságosságáról és hogy ne kishitűséggel, hanem önrizzettel gondoljunk a vasut tiz esztendő alkotáira és ezeknek az eredményeknek alapján bizalommal gondoljunk a jövőre.

Az államvasút talpraállítása.

Irla: Dr. Söpkéz Sándor műgyelemi tanár, orsz. gyűl. képviselő.

A magyar államvasutak ujjaalkotása, a forradalom, a kominün és a román harácsolás után valóban a legtanulságosabb közgazdasági jelenségek közé tartozik. Nemcsak a kocsiipark veszett el, elhurcolt jelentékeny hányadát kellett pótolni, nemcsak határállomásokat kellett berendezni, hanem egészen új vonalrészeket is kellett építeni, hogy az annak idején Széchenyi idejéig szerint kiépített, most pedig ész nélkül megcsontított vonalhálózatunkon valamelyes összeköttetést létesítsünk. Hogy csak a nagyobbakat említem, az Alföldnek a Dunán túllal való összeköttetése céljából létesíteni kellett a kőbánya-kispest-ferencvárosi kettős vágányú összeköttetést. A marhegyi vonal elvesztése folytán ki kellett építeni végig két vágányúra, nyugatra menő, egyetlen fővonalunkat, a budapest-hegyeshalmi. Hogy ezek a rekonstrukciós munkálatok, amelyek beruházási összege kerekén 400 millió pengő volt, milyen hatással volt az üzem gazdaságosságára, azt néhány adattal igazolhatom.

A járműfenntartási egységarak, például, az 1931—32 költségelirányzatban már átlag az 1931 évi keretben mozognak. A kocsiforduló, — amíg egy teherkocsi megfordul és a honos állomásra

jut, — amely 1926-ban 16 és fél nap volt, 1928-ban már 6 és fél napra redukálódott. Ez azt jelenti hogy ugyanazon áru mennyiség elszállítására 1920-ban háromszor annyi teherkocsi kellett, mint 1928-ban.

Egy másik jellemző tényezője a vasutüzem gazdaságosságának a hasznos teher viszonya a holt teherhez. Békében ez a viszony szám nálunk kedvezőtlenebb volt, mint a világ legjobban adminisztrált vasutjánál, a német vasutaknál, most, ez a viszony szám nálunk, 10 százalékkal jobb, mint a német vasutaknál. Hogy az üzemnek a racionalizálása mellett mégis deficitet a vasut, ennek a forgalom csökkentésén kívül egyik legfőbb oka még az, hogy az áruszállítás csökkentése folytán ma lényegesen tulnteng nálunk a személyforgalom, amelyre minden vasut ráfizet.

Számottevő módon rontják a vasut mérlegét a különböző díjkezelvények, különösen az 1924. évi reformdíjszabással kapcsolatban engedélyezett külön kiviteli díjszabások, amelyeknél minden olyan mezőgazdasági és ipari cikkre, továbbá kereskedelmi áruira, melyből számottevő exportunk van, igen nagy, 20—70 százalékiig menő díjmérséklés van engedélyezve. Ez a díjmérséklés

terem közepén felállított majomszigetbéllel együtt „Nékem olyan asszonykell...”, amitől aztán Marcsa is meg a legény egy pillanatra magukhoz térnek, észreveszik, hogy már sem a zene nem szól, de még táncos sincsen a placccon. — Restelkedve törölgeti izzadt nyakát az ifju, miközben Marcsát a lugasba pihe-nőre hívja. — A lánynak nincs ellenve-tése, együtt mennek, közösen megisz-nak egy málnát, azaz, hogy mint Éva anyánk, úgy ő is a málnából, csak az alját hagyta a legénynek. Ne vegye senki rossznéven tőle, hiszen szomjas volt az istenadta.

Közben a hold is felgurul széles ábrázatával a felhőtlen égre, az öregek bölcsességével mosolyogva nézte, évez-redek képpel a fiatalokat, akik közül különösen a legény förtelmesen meg-hagagudott az öreg urra, kit haragjában trotlinak gunyolt. Majd, hogy bántotta a „Trotli” gunyos mosolya, gyöngéden vállánál átlógta Marcsát és egy lombos fához vona. Az ut nem volt hosszú, de éppen elég volt ahhoz, hogy az attak folytatását elhatározza a fiu és egy szem-pillantás alatt elgondolta, hogy Marcsa nélkül nincs célja életének, hiszen már 35 éves. Hibát nem talált magában, igaz, hogy majd minden lánynak tette a szé-pet. Igaz, hogy soh-sem volt elég finom az a falat, amely tányéjára került. Zsémbskedett a lánnyal, ha megunta, akár csak a gazdaszonyát, ki soha eléggé jót részére főzni nem tudott. De úgy gondolta, hogy ez mind nem hiba és nem vétek, mert már csak nagyobb.

„A MUNKA” TÁRCÁJA

Marcsa kimenője.

Éppen harminc éve annak, hogy a Nyitra megyei Nyitraalgóc községben egy verőfényes május derekán fekete hajsbaba született. A szomszédok csodájára jártak, mert olyan hosszú volt a haja, hogy akár copiot is lehetett volna már fenni belőle. Nagy fekete szemével egyre a napot bámulta, nem sirt, mint a többi gyermek, nyugodtan feküdt bölcső-jében, mely egy teknőből volt hevenyészve. Még egy-két év és a szülői a tengeren tulra mennek, hogy új életet kezdjenek. Marcsát nem vihetik magukkal, csak három esztendő volt. Az állam gondjára bízták. Egy fordulat Marcsa életében, hogy egy nap ünnepelőbe öltöztetik, vonatra teszik, mely őt attól a sáros falu-tól messze-messze egész Salgótarjániig vi-szi. Az állam új szülőket juttat Marcsá-nak, kik csak pénzért vállalták nevelését és szegény Marcsával megismeretlik a mostoha szülőket. Munkára oktatják és így az életre kikészítve Marcsa eljut 14 éves koráig, amikor úgy érzi, hogy elérkezett az az idő, amikor bucsút mondhat a mostoha szülőknél, kik szülői szeretet hiján, vizes kötéllel és korbáccsal, mint a barmot igába hajtották. Marcsa hely-belép. Mindenütt szorgalmas, kitartó mun-kás, munkáját szótlanul, szótfogadva végzi.

Vasárnap van. Na hála Istennek, a mosogatásnak vége. A konyhabutorok le vannak mosva. A kőpadló lényesen tündöklő. A lábasok a szekrénybe egy-

másbabujtatva a tényérok meg a pohar-ak mellett katonásan sorfalat állnak. Marcsa a kis cselédszobában ujja szüle-tik. Felveszi ünnepelőjét egy egyszerű, egybeszabott mosóruhát, kackiás kivá-gással, mely dekoltázs sejtetni engedí azokat a kincseket, melyekkel valamikor egyszer szíve választottját megajándékozza. A mai harmincadik születésnapján piros rőzsát is tűz keblebe, fekete hajából a fésű fokával két varkócsot ránt le, hom-lokáról a szemé sarkáig, majd a vak tü-kör egy még ép sarkában megelégedet-ten végig tekint magán.

No most elindulj Marcsa, hogy hódíts, hogy te is találj már párt magad-nak, mert hiszen ípeg elég lehetett már neked a nagy egyedülvalóság. Így mor-fondirozott a lelkem Marcsája, észre sem véve, hogy már el is indult. Kint jár már a Fő-utcán és csak igazán barátinőjének köszönhetle, hogy mererégéből magához tért. Ejnye, Marcsa hová-hová ilyen csi-nosan, tán bizony legénynézőbe jársz? Ugyan ne beszélj bolondokat Terka, ki-nek kell manapság a szegény leány! Hidd meg akkor sem kell, ha Istenre esküszik, hogy holtáig robotol és igényes nem lesz. Dehát tudod, ez mind most mellékes, pironkodva mondja ki a szó-kat, mert bévül mégis csak érzi, hogy Terka az igazat találta ki. Így mennek egy darabig, aztán Terka szólal meg. Hallod e gyere a Vigadóba, jót fogsz mu-latni. Nem bánom hát, mert tudd meg, hogy mulatni akarok ma, mivel, hogy ma van a harmincadik születésem napja. Elvégre egy életben csak egyszer leszek

harminc, aztán már csak negyven, vagy így tovább kilencven. Tudod-e Terka harminc évvel a lelkem meg a testem is fiatal. Táncolni szeretnék ma, dalolni szí-veimből, hogy a Vigadóba mindenki ve-lem örüljön.

A nagy utat úgy teszik meg, hogy meg sem látják és már is a Vigadó előtt vannak. Mi is az vajjon? Egy nyári ven-déglo, tánchelyiséggel, jó lugassal, ahol jó bort mérnek és legények ülnek jazz muzsikánál, melynek fülsiketítő zajára és irlgalmatlan taktusára rángatják a fiatal-emberek párukat.

Mikor belépnek mindketten lecsuk-ják amugy csak félig szempillájukat, alóla tekintgetnek jobbra-balra, szemlélve a legényeket. Még jó ormán le sem ültek, már is két fiu áll előttük. Egyik Marcsá-nak teszi a szépet, a másik meg Terkát akarja táncba vinni. Terka már jóime-rős itt, de Marcsa még csak ma jutott el először, harminc év múlva ebbe a mula-tóba. Neki még mindenki ismeretlen. Eleinte hallgatja a fiut, rá sem mer te-kinteni, orcájára pirosabb és pirosabb rőzsák ülnek ki. Homloka megizzad és a homlokára vízzel gondosan odaragaszt-tott két varkócs nagy melegében, mint a fuszulyka kigyózni kezd. Ellenálhatatla-nul hat reá a legény himes beszéde, nem tiltakozik, hogy táncba ne vigye. Fordul-nak egyet-kettőt lassan, majd gyorsan szedik lábukat. Marcsa odasimul a fiu-hoz, a fiu meg szorosan tartja Marcsát, mintha már réges-régen ismernék egy-mást. A lányok kik petrezselymet árul-nak kórusban kissé hamisan éneklük a

Olimpiai játékok.

Krisztus születése előtt 776-ban rendezték először a szabad görög törzsek az első olimpiai játékokat, melyek hamarosan olyan népszerűek lettek, hogy az időszámításnak is alapjává váltak. Bár akkoriban örökösön csatoltak a legyek és a férfiak megmutathatták erejüket, ügyességüket és bátorságukat azokban a küzdelmekben, amelyek vére mentek, mégis keresték az olyan alkalmakat is, amelyek a közönség előtt békés vetélkedésben döntöttek el az elsőség kérdéséről. Csak szabad ember és görög polgár állhatott be a versenyzők közé, akik futásban, korongvetésben, ugrásban, birkózásban, kocsiversenyben, lovaglásban, ökölvívásban mutatott ügyességükkel szórakoztatták a nézőket, akik között azonban nő nem foglalhatott helyet, annyira férfiasnak tartották a küzdelmeket. Később a tudósok, költők és szónokok is küzdöttek azért az egyszerű kis olajágért, amely a győztes jutalma volt, így tehát a szellemi és testi tehetség egyaránt számított a játékokban.

Egész könyvtárakat irtak már össze az olimpiai versenyek indító okáról, fontosságáról és a görögségre való rendkívüli hatásáról. A négy esztendőnkint megismételt versenyek a legszebb emberi eszme, a kalokagathia, vagyis a testi és lelki tökéletesedés szolgálatában álltak. Erre vall az is, hogy a győztes nemzeti hős lett, szobrát felállították, szülőfaluja diadalmenetben fogadta, adót nem fizetett, sőt dolgoznia sem kellett, mert közpénzen tartották el. Az olimpiai játékok nemcsak az időszámításban, hanem a társadalmi, politikai és szellemi életben is döntő hatásúak voltak és jórészt nekik köszönhető, hogy a görögség olyan csodálatos művészi fokra emelkedett, amely mai műveltségünknek is alapja. Az olimpiai eszme tartotta össze a törzsekre szakadozott és egymással többször hadakozó országrészeket, melyek azonban mindig egymásra találtak, amikor közös hazájuk veszedelmében forgott. Amíg megrendezték a játékokat, semmi hatalom nem birta a görögökkel, de mihelyt elkényelmesedtek és az újabb nemzedék lenézte a stadionban viaskodó atlétákat, megkezdődött a hanyatlás kora is. Ekkor kénytelenek meghódolni a rómaiaknak és 393-ban (Krisztus születése után) a római császár megtiltotta az olimpiai játékok rendezését, hogy ezzel is tompítsa a görög önértéket és az összetartozandóság tudatát.

A görög példán felbuzdulva a XIX. század végén Coubertin francia báró évekig tartó szivós munkával végre felélesztette a modern ember lelkiületének megfelelően átalakult olimpiai versenyeket és 1896-ban Athénben megtartották az első nemzetközi versenyeket, amelyekben természetesen nemzetre való különbség nélkül résztvehetett minden olyan ország atlétája, amely belépett a Nemzetközi Olimpiai Bizottságba. A modern olimpiai versenyek tehát ugyanazt a célt szolgálják, mint az ókoriak, csak az egyénre

nézve teljesen önzellen alapon, mert a győztesek ma nem fogadhatnak el semmiféle anyagi ellenszolgáltatást sem. A szellemi és testi műveltség most is egyenlő fokban szerepel a versenyekben.

A lelki és testi tökéletesedés felé való törekvés pedig csak az ember javát szolgálja. A kiválasztódással javított és kifinomodott ember élő példája a nagy többségnek, hogyan lehet okosan, tervszerűen és kitartással elérni, vagy legalább is megközelíteni azt a fokot, amely a földön mindnyájunk célja: Lehetőleg szellemi és testi fogyatékosság nélkül morzsolni le napjainkat. A testileg edzett és lelkileg kicsiszolt ember könnyebben boldogul, esze és ereje átgépi olyan akadályokon is, amelyen a gyengébb és műveletlenebb elvérzik, mentesebb a betegségek és emellett utódai is rendszerint öröklik jótulajdonságait, tehát a kalokagathia nem egyes személyekre, hanem nemzedékekre is érezteti hatását.

Ezéből is láthatjuk, hogy milyen rendkívüli hatásuk és fontosságuk van ezeknek a nemzetek közötti vértelen csatáknak, amelynek színhelye ezen a nyáron Los-Angeles lesz, ahova Európa minden valamirevaló nemzete részben már elküldte legjobbait. Most is nemzeti hős a győztes és egyre elterjedtebbé válik az a modern meggyőződés, hogy az olimpiai játékokon elért sikerek az egyes nemzetek műveltségének, erejének és életvitalosságának legbiztosabb jelei. Ezért nem maradhattak távol Los-Angelestől az élni akaró és ezeréves műveltséggel dicsekedhető magyarság legjobbjai sem.

Hírek és különféle

Személyi hírek. Dr. Söldes Béla főispán f. hó 19-én rövid ideig városunkban tartózkodott, ahol a városházán az inségmunkákra és egészséghez építésére vonatkozólag folytatott tárgyalást. — Veres Zoltán főszolgabíró 6 heti nyári szabadságát megkezdte. Helyettese: vitéz dr. Korbács Ferenc th. főszolgabíró. — Dr. Szentgyörgyi Zoltán p. ü. titkár, adóhiv. főnök nyári szabadságra távozott. Helyettese Doman tanácsos. — Marnó Tivadar ny. alezredes a N.M.H. vezetője f. hó 18-án városunkban járt hivatalos ügyekben.

Vitézavatás. Mult hó 18-án a kormányzó születésnapján avatták vitézzé Balassagyarmaton Barabás (Barabits) Dezső, volt losonci tűzért, néhai Barabits Lajos salgótarjáni jónévű vendéglősnek fiát; Csomor Mátyás telekkönyvvezető sógorát.

Gyász dr. Sztranyavszky Sándor családjában. F. hó 12-én meghalt Szilágyi Lajos huszárfőhadnagy és Sztranyavszky Ilonka egyetlen kis fiacskája az egy éves Lalika Nógrádmarchalon, dr. Sztranyavszky Sándor családi birtokán, ahol a kis család nyaralt. Járványos betegség vitte el a kis angyalt, rövid ideig

neki, vagy talán már más babája? Közben a templom harangja tizenegyet kondul, Marcsa bucsu nélkül szegényében elfut a legénytől, az meg utána. A katolikus templomnál utól is éri a lihegő leányt, átadja neki azt a rózsát, amit az imént még a keblében látott, de a leány emlékképpen mégis a legénynél hagyja. Kérleli a leányt, hogy ne haragudjon érte, amit tett vele, állítja, hogy szándéka becsületes és mire tizenkettőt üt az óra, mindketten egymás mellett térdelnek a templom ajtóban valamiféle meghallgatást kérve arra a nagy boldog fogadkozásra, ha egymásé lesznek.

Marcsa már bucsuzik, a hold is tisztességtudóan elbujtítja vigyori arcát egy lompos felhőköppenybe, a legény esdően kér csókot a leánytól, aki már nem szabadkozik, hanem amit kérnek megadja. Innen az út hazáig már igen rövid volt. Nem is akarta, hogy a legény őt hazakísérje, mert hiszen a tisztességben baj esett volna, ha megtudják, a házbeliek, hogy ő éjjelkor tért nyugovóra, így is nagyon nyugtalanul feküdt ágyában, majd reggel fele mégis csak megpihent, mert elszundított, no végre elaludt. Most nyugodtan fordul a másik oldalára, az izzadság azonban megint csak kiül homlokára és egy mély sóhaj szakad föl kebléből: Pistal... S. Gy.

tartó betegség után. A gyors orvosi segítség és Pestre szállítás hiábavaló volt, a kis halottat visszazsúllították Nógrádmarchalra s ott temették el nagy részvét mellett. A megtört család az alábbi gyászjelentést adta ki: „Akosfalvi Szilágyi Lajos és felesége, sztranyavai Sztranyavszky Ilonka, Isten akarata előtt keresztényi lélekkel hajolva meg szülei és testvéreik nevében is örökre sebzett lélekkel jelentik, hogy imádásig szeretett édes kicsi fiukat, Lalikát, születésének első évfordulóján 1932. évi július 12-ről 13-ra virradó éjszakán Angyalainak karába szolgáltatta az égnek Ura. Itt maradt kicsi testét csütörtökön, július 14-én délután 6 órakor helyezték örök pihenőre a református egyház szertartása szerint a nógrádmarchali temetőben. Elrepült ártatlan kicsi lelkének örök nyugalma felé az Őt magához hívó hatalmas Isten örködik és mi, kiket itthagytott és kik úgy szeretünk, imádkozunk érte. Budapest, 1932. július hó 13-án.” A ravatal virágokkal, csokrokkal és koszorúkkal volt elborítva. A következő felírásu koszorúk voltak: 1. Mindenünknek, boldogságunknak Muma és Apa. 2. Édes drága kis Lalikának nagymama és nagyapó. 3. Drága kis csillagom sohasem felejtlek Margit nagymama. 4. Édes kis Lali öcsének Imsi és Sanyi. 5. Felejthetetlen Lalikának el nem múló szeretettel Margit néni és Gyula bácsi. 6. Drága kis Lalikának Laci bácsi és Zoltó bácsi. 7. Kis unokatestvérünknek felejthetetlen szeretettel Babuska és Öbsike. 3. Drága Lalikának szefető keresztmama és Lulu bácsi. 9. A jászkun huszárosztály tisztikara Kecskemét, szeretettel kis Lalinak.

Felhívás minden hadirokkant bajtársához! Vasárnap d. e. fél 10 órakor gyülekezés a városháza előtt, ahonnan együttesen megyünk a templomokba. Istentisztelet után a Hősök szobra elé vonulunk, ahol a hadirokkant jelvényeket és igazolványokat osztja ki a katonai parancsnok, illetve városi hatóság. Az ünnepség végén a kath. körbe vonulunk, ahol közös ebéd lesz. Szegényebb bajtársainkat a Kath. Nőegylet és Mansz. látja el ebéddel és borral. Aki bármiféle oknál fogva az ebéden nem tud megjelenni, az jelentse be szombaton délig nálam a városházán. A kitüntetések mindenképp tüzzel fel. Pontos megjelenést kérek. Lapsánszky János csop. elnök. Fabinyi József társelnök.

Inségünkét a belügyminisztériumban. Csütörtökön a főispánok, alispánok, polgármesterek összegyűltek a belügyminisztériumban, hogy a kétszázéves munkanélküliségen segítő inségmunkákról tárgyaljanak. A tárgyalást vitte Keresztes Fischer belügyminiszter vezette, aki, bár hangfogóval beszélt a jelen volt hivatalos emberek, meggyőződhetett arról, hogy „iam ardet Ucalegon”, már éhezésében szenved és nyugtalan a nép. A rossz termés után hamar itt az ősz és a tél, még egy olyan telet, mint az elmúlt volt, a lerongyolódott és kiéhezett nép nem bír ki! A belügyminiszter a rend szempontjából is sürgősen tartja a segitést a bizonyára kellő sullyal fogja követelni a pénzügyi kormányzat segítségét, de bizonyára nem a kifosztott kis polgárok újabb megadóztatásával! Vármegyénkben dr. Söldes Béla főispán, városunkból Horváth László helyettes polgármester jelentek meg az értekezleten, amelyen városunk kiküldötte ismertette nagyszámu munkanélkülieink kétségbejött helyzetét s az ártatlan gyermekek nélkülözését.

Frontbarcos Bajtársak! Folyó hó 24-én, vasárnap délelőtt 11 órakor a Hősök szobra előtt a hadirokkant bajtársak mellé feltűzik a hadirokkantjelvényt. Hogy az ünnepély fényét emeljük, felhívom bajtársaimat az azon való megjelenésre. Ecélből valamennyien 10 óra 45 perckor a városháza udvarán gyülekezzünk, honnan zártrendben kivonulunk a Hősök szobrához. Kitüntetések, frontbarcos jelvény viselése kötelező! — Bajtársi üdvözléssel Csaszlava Gusztáv szervező tiszt.

Talált dolgok. 1932. ápr. 16-án egy használt kerékpár, május 26-án több férfigallér, jun. 1-én 1 drb. gyermeksapka találtatott. Igazolt tulajdonosa a rendőrkapitányságon átveheti.

Idegos embereknek és lelki-betegeknek az enyhe természetes „Ferenc József” keserűvíz rendes bélműködést, jó emésztést és elegendő étvágyérzetet teremt.

Ma elégettem egy levelet...

Régi volt; puha, sárgult virágszirom, Remegő betűkből illatot lehel. Kopott liláján csak egy buja folt Susogta: itt akkor régen Egy kicsi virág, talán egy nefejejs volt.

Forró kéz szölte gömbölyű betűkbe Májusi, csacsogó, szerelmes szavakkat: ... Ugy szeretném életem élni veled Dal, illat s madarak közt. Ugy-e szeretnéd te is, gondolod... [érezed? ...]

Fájón nevettem sok naiv soron Aztán elégettem a levelet... Régi volt; puha, sárgult virágszirom. Kamarás Zoltán.

Városi közgyűlés volt folyó hó 19-én délután 3 órakor Horváth László h. polgármester vezetésével. A gyűlés egyetlen tárgysorozati pontja a Dr. Istók Barnabás főszámvevő által előterjesztett zárszámadás volt. A város vagyoni helyzetét és egész háztartási vagyonkezelését feltüntető zárszámadás nem érdekelte a városatyákat, mert mindössze öten voltak jelen a hivatalból jelen volt bizottsági tagokon kívül. Tagadhatatlan, hogy a rideg számok tömkelegében való jártassághoz bizonyos gyakorlatra van szükség, amit különösen a zárszámadást felülvizsgáló tagok választásánál vett figyelembe a képviselőtestület, amikor Dankó Antal bányatársulati adminisztratív igazgatót, Nagy Bertalan acélgári főszámvevőt és Rauchwerger Mór kereskedőt választotta meg, akik nehéz feladatukat évek óta nagy ügybuzgalommal teljesítették is.

Meghívó. A Kormányzó által alapított és adományozott hadirokkant jelvényeknek 1932. július 24-én, vasárnap délelőtt 11 órakor a Főtéren a Hősök szobra előtt tartandó ünnepségen történő kiosztására, valamint az azt követő társasbédre a város közönségét van szerencsém tisztelettel meghívni. Az ünnepély méltóságának sikere érdekében felkérem a város közönségét, hogy ezen napon házaikat nemzeti színű lobogókkal feldíszítsák és az ünnepélyen résztvenni szívesek legyenek. Felkérem a városban működő társadalmi egyesületeket, hogy az ünnepélyre a lehetőség szerint testületileg zászlóik alatt szíveskedjenek felvonulni. Az ünnepélyt megelőzőleg az összes vallásfelekezetek templomaiban délelőtt 10 órakor isteni tisztelet fog tartani. Az ünnepély műsora a következő: 1. H. szekegy. Játsza a bányatársulati zenekar. 2. Ünnepi beszéd. Mondja Horváth László polgármester h. 3. A hadirokkant jelvények ünnepélyes kiosztása a helybeli honvédszázalaj parancsnoka által. 4. A Hősök szobrának megkoszorúzása beszéd kíséretében a hadirokkantak által. 5. Himnusz. Játsza a bányatársulati zenekar. Az ünnepség befejezésül diszponálás lesz a Hősök szobra és a hadirokkantak előtt. Az ünnepély után déli fél 1 órakor társas ebéd a róm. katolikus Olvasókör helyiségében. Egy teríték ára 1 P. 20 fillér. A társas ebédre jelentkezéseket f. hó 22-én d. u. 2 óráig vesz fel Lapsánszky János városi pénztárnok.

A jövedelem és vagyonadó alanyait terhelő új rendkívüli pótlék. A 60000/932. P. M. sz. rendelet alapján a jövedelemadó alanyai az 1932. évre megállapított jövedelemadó 30%-ának, a vagyonadó alanyai az 1932. évi vagyonadó 100%-ának megfelelő rendkívüli pótlékot tartoznak az 1932—1933. költségvetési évben fizetni. Jövedelem szükségadóval meg nem rótt adózók ezen rendkívüli pótlékot 1932. év végéig tartoznak befizetni, míg a már szükségadóval terhelt adózók a rendkívüli pótlékot 1932. július hó 1-től kezdődőleg négy egyenlő negyedévi részletben kötelesek fizetni. Ha a vagyonadó pótlék valamely adózónál az 1932. évre előírt egyenesadók 20%-át túlhaladja, a pénzügyminiszter az adózó kérelmére a pótlék 25 százaléka-nak befizetésére 1933. évi február hó 15-éig, további 25 százaléka-nak befizetésére pedig 1933. évi május hó 15-éig kamatmentes fizetési halasztást adhat. A rendkívüli pótlékot az adózók a megállapított határidőkben az együttesen kezelt és egyéb közszolgáltatásokon felül kötelesek befizetni s az ezek befizetésére kapott részletfizetések avagy fizetési halasztások a külön kezelt pótlékra nem terjednek ki. A kivetett pótlék ellen az adóhivatalhoz intézett felszólításnak csak

Beretváspasztilla a legmakacsabb fejfájást is elmulasztja.

A földpénz.

nyilvánvaló számszerű tévedés alapján van helye. Az 1932. évi adókirovás ellen beadott halasztó hatályú jogorvoslat esetén, a halasztó hatály a pótlékokra is kiterjed, míg a rendkívüli pótlékok alapjául szolgáló adók kivetése után az azokban elrendelt mindennemű változás esetében egyidejűleg a pótlékokat is hivatalból kell megfelelően emelni vagy csökkenteni.

Vadászati tilalmi idők újabb módosításáról szól a 60600/932. F. M. rendelet. A rendelet szerint az általános vadászati tilalom január 1-től, július hó 31 napjáig tart, amely idő alatt hajtó kutyákkal egyáltalán nem szabad vadászni. Kotorék ebekkel kotorék munkát végezve vizslával, valamint pórázon vezetett vérebbel és friss disano (medve) nyomra eresztett „disznós kutyával” az általános vadászati tilalom idején is szabad vadászni. Tekintet nélkül az általános vadászati tilalom idejére, tilos vadászni: szarvasbikára okt. 16. július 31, szarvas-tenyre és szarvasborjura febr. 16. szept. 30-ika között, dánbikára december 1. augusztus 15, dantehenre és dánborjura febr. 16. október 15. között, őzbakra okt. 16. április 15, őszutára és gidára dec. 16. okt. 15 között, mezei nyulra febr. 1. augusztus 31 között, fogolyra, fűrre és harisra dec. 16. júl. 31 között, erdei szalonkára ápr. 16. aug. 15. között. Minden időben tilos a vadászat a házi galambra, éneklő madárra, kis és nagy kőcsagrá, kanalasgémre, üstökös gémre, bottlora vagy ibiszre, reznék-tuzolra, bibirc, kék vércsére, a baglyok minden fajára és a sirályra. A tiltott időszak alatt is szabad vadászni azonban a seregekben vonuló vadludakra, vadkacsákra, a téli buvár fajokra, a kányák fajaiba, a karvalyra, a héjára, a réti héjákra, a galyás ölyvre, a szarkákra, szajkákra, variákra, verebekre, a közönséges seregélyre azonban csak szőlőkben és gyümölcsösökben.

A földteherrendezési reform és a kamatsegély alap. A napokban léptek életbe a nehéz gazdasági helyzetben lévő gazdák védelmét célzó rendelkezések, melyek módot nyújtanak a kormányoknak arra, hogy a földteherrendezési eljárás reformját rövidesen tétő alá hozza. Illetékes helyről szerzett értesülés szerint az előmunkálatok ebben a tárgyban befejezés előtt állanak és augusztusban sor kerül az érdekképviselettel folytatandó megbeszélésekre, majd pedig a hónap végén a reform valószínűleg életbe is fog lépni. A reform előreláthatólag módot fog nyújtani a OFB.-nak arra, hogy a gazdák ügyét egyéni elbírálásban részesítse és hosszabb időre nyugvópontot hozhassa a gazdaságosság problémáját. A OFB.-hoz régebben benyújtott szanálási kérelmek nagyrészt egyelőre nem fogják érdemlegesen elintézni, mivel az OFB. a döntést a küszöbön álló teherrendezési reform szellemében igyekszik majd meghozni. Legfeljebb azok az ügyek kerülnek mostanában elintézésre, melyeknél az eddigiek is biztosítják a hitelezők és adósok megegyezését. Ilyen ügy azonban csak igen kevés számban érkezett be. Értesülésünk szerint a kamatok kérdését is részletesen meg fogják tárgyalni. Tekintettel azonban az államháztartási nehézségekre, a kormányoknak nem igen lesz módjában a kamatterhekkel küzdő gazdák helyzetének könnyítésére, bizonyos kamatsegély-alap létesítésére, mint azt legutóbb a pénzügyminiszter javasolta. A hivatalos bankkamat remélhető további leszállításával kapcsolatban kormánykörökben remélik, hogy a helyzet a gazdák számára ebben a tekintetben is kedvezőbbé válik.

Aki friss és egészséges akar lenni és nem akarja, hogy kemény legyen a széke, folyton fájjon a feje és bőre tele legyen mindenféle pattanással, az igyék hetenként egyszer-kétszer reggelizés előtt egy pohár természetes „**Ferenc József**” keserűvizet. Kórházakban végzett orvosi megfigyelések szerint a **Ferenc József** vizet különösen a gyomor-, bél- és májbetegségek használnak szívesen, mert ez minden kellemetlenség nélkül biztosan hat. A **Ferenc József** keserűvizet gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Egy derék, öreg kiskasza lép be hozzám, kezében a baranyai Kiskasza Lapijával. Minden tükörkép nélkül értelmesen így kezd beszélgetni:

— Emlékezik Uram, hogy néhány héttel ezelőtt átadott nekem egy pár zöld füzetecskét azzal, hogy olvassam el és adjam a faluban kézzel kézre?

— Hogyne emlékeznék, Bátyám! A Bell Miklós füzetait adtam át. No és megértették, ami azokban el van mondva.

A magyar ember hamar megérti az okos szót. A Bell-féle reformtervezetnek az a célja, hogy mivel hazánkban nincsen aranybánya, hát az aranyfedezetű pénz helyett bocsásson ki az állam ingatlan fedezetű pénzt.

— No és helyeslik a gazdák ezt a pénzrendszert?

— Mi bizony nagyon helyeseliük, bár már megvolna, de hát valami fránya Arató Gergely van ellene, de még a Kiskasza Lapija is azt írja, hogy az ingatlanfedezetű pénz papírrongy lennel.

— Csak egy kérdést teszek fel Bátyámnak: papírrongy-e az a váltó, amit a banknak átadott és az azt rákebelezte a birtoklár?

— Már hogy volna az papírrongy kérem, nagyon értékes papír az!

— No és mi adja ennek a papírnak az értékét?

— Az, hogy ingatlan fedezete van!

— Ime éppen ilyen értéke lesz a Bell-féle papírpénznek is, de meg a törvény is védeni fogja. A mai pénzünknek is csak azért van ilyen nagy értéke idehaza, mert a törvény erősen védi, aranyat azonban nem kaphat azért senki, mert a törvény így rendelkezik. Ebből is láthatja, hogy a mostani pénznek az értékét nem az a tudat adja meg, hogy aranyat kap érte, hanem, mert ezt a pénzt a törvény csereeszköznek nevezték ki. De ezzel a törvényes rendelkezéssel példát is adtak éppen az aranyfedezet mellett állók arra, hogy a pénzt nem kell okvetlenül olyan fedezettel ellátni, amelyre a pénz átváltható.

Azt pedig okos ember létére el ne higgye, hogy a Bell Miklós által ajánlott földpénzzel úgy járhatnánk, mint gyűlölt emlékü kommun fehér pénzével.

— Az más volt Uram, mi azt nagyon jól tudjuk. Azok, akik azt a pénzt kibocsájtották csavargókból verődtek össze és nem lettek választva. Mi azért nem fogadtuk el az ő piszkos pénzükert, mert kiskaszdavér tapadt a kezükhöz és a vallást, a hazafiasságot üldözték és minden emberi jogot el akartak tiporni, még a földünket is el akarták venni, hát mi megmutattuk nekik, hogy még a pénzüket is utáljuk.

— Ez az igazság Bátyám! A megszállás után Pécs városa is kibocsájtott fehér pénzt, de azt mindenki teljes értékben elfogadta, ami természetes is, mert mindaz, amit a magyar erkölcsi felfogás is garantál, az a magyar ember előtt érték. Mennyivel nagyobb érték leend az a földpénz, amit a magyar termő föld és annak szerelmese, a földmives az ő szorgos és fáradságot nem ismerő munkájával is garantál.

— Talán azoknak nem tetszik, Uram ez a pénz, akik külföldre szeretnek elrejtetni a pénzt?

— Ugy van Bátyám, azoknak, akik Svajcban, Vaduzban látnak biztos fedezetet a pénzüknek, azoknak a földpénz papírrongy, de nekünk dolgozó magyaroknak, akiknek a magyar termő föld produktuma, a magyar munkás kezek által készített áru és a magyar levegő jó és igényeinket kielégíti, minden olyan pénzt, ami az ingatlan fedezeten nyugszik és annak értékét a magyar alkotmányos és tilkos választás alapján együtt tanácskozó országgyűlés törvényes formák között meghatároz, teljes értékben elfogadjuk, mert csak ebben a fizetési eszközben látjuk egyedüli módját gazdasági és kulturális fejlődésünknek, de egyben nemzeti fennmaradásunknak biztosítékát is.

— Jó lenne Uram, ha a kormány megszavaztatná a népet, akarja-e a földpénzt és elfogadja-e teljes értékben vagy sem?

— Nagyon helyesen. Ennek a titkos szavazásnak az eredménye legyen döntő, de sehogysem fogadhatjuk el, hogy megfizetett emberek akarják félre vezetni a népet. Azt pedig egyenesen visszautasítjuk, hogy a magyar föld fedezete mellett kibocsájtott pénzt, bárki is papírrongyoknak nevezze, mert ezzel nemcsak a nemzeti kincsünket, a földet gyalázza meg, de sérti az ilyen kijelentés a nép erkölcsi érzékét is és megsemmisíteni igyekszik a nép azon meggyőződését és készségét is, hogy mindaz, amire ő kötelezettséget vállal és az a birtokra be van táblázva, az szent és azt minden körülmények között teljesíteni kell.

— Azt is olvastam a Kiskasza Lapijában, hogy ha a Bell-féle elgondolás megvalósul, akkor a külföld nem fog tőlünk vásárolni?

— Ez is csak rosszakaratu beállítás, a népet ezzel ijesztetik. Most aranyfedezetű pénzzel dolgozunk és a külföld napról-napra nagyobb és nagyobb nehézségeket támaszt és lassan odajutunk, hogy elzárkóznak előlünk. A külföld csak azt és annyit vásárol nálunk, ami olcsóbb mint máshol; és amennyire neki szüksége van. Így lesz a jövőben is.

Sőt felelősség mellett merem állítani, hogy a földpénz mellett sokkal többet fog a külföld nálunk vásárolni, mert az olcsó 2% kamatozású pénzzel meg fogjuk oldani a minőségi és mennyiségi termelést, amit se Románia, se Szerbia nem tud majd utánunk csinálni, mert a mi népünk értelmesebb és mert földrajzi fekvésünkkel fogva közelebb vagyunk a nyugati piacokhoz, tehát a szállítási költségeknél is sokat meg lehet takarítani.

— Ezt mi is így gondoltuk, hogyha 2%-os pénz lesz, akkor majd szebb marhákat tartunk és jobban tudunk mindenfelé a gazdaságban forgolódni.

— Bátyám, a népek között ma is háboru van, csak hogy nem ontják egymás vérért, gazdaságilag háboruszkodnak. Ebben a vértelen háboruban az a nemzet fog tovább fennmaradni, amelyik önmagát tud segíteni. Aki a külföldi kölcsönöktől várja a segítséget, annak a nemzetnek felkopik az álla, mert minden egyes külföldi kölcsön felvételénél valamit le kell kötni, és ha sok kölcsönt veszünk fel, a végén még a dedunokáink is el lesznek adva.

— Ez is szent igaz. De hát újfajta dolog ez a Bell-féle elgondolás, vagy talán volt már máshol is ilyenfajta példa?

— Aki Amerikában járt, azt tapasztalta, hogy a munkabért zöldhasú dollárral fizették. Ennek a dollárnak pedig a fedezete nem arany, hanem az ingatlan, és mégis ennek a dollárnak köszönheti Amerika a művelt világot az a nagy fejlődést, amit eddig elért, mert hiszen Amerikának nem állott sohasem annyi arany rendelkezésére, mint amennyi pénzre neki a fejlődéshez szüksége volt.

— De hát Amerikába is beütött a krach!

— Igen, mert rátért Amerika a háboru után az arany alapra és ez okozta vesztét.

De ott van más példa is Németországnak, amikor már semmi menekvés nem volt, félt volt, hogy az az anarchia felüti a fejét, kibocsájtotta a „renten markot”, amelynek fedezete minden német ingatlan 5% volt. Mindenki elfogadta a világon ezt a pénzt, sőt a német kereskedők annak, aki ilyen pénzzel fizetett még 5%-ot engedtek is az árból.

Az utóbbi hónapokban pedig Anglia tért le az arany alapról és a pénzének fedezetéül az arany mellett a minden angol ingatlant jelölte meg. Ez a rendszer annyira bevált, hogy Angliának eszeágában sincsen visszatérni az arany alapra.

Lord D. Abermon angol államférfi azt mondotta: „az aranyalap megszüntetését nagyon helyesnek tartom és úgy vélem, hogy ennek következményei nagyon üdvösek lesznek, szükséges lenne, hogy Anglia példáját más államok is kövessék.”

— Erről olvastunk a pesti újságokban.

— Ford a híres amerikai autógyáros az aranyfedezetű pénzre nézve így nyilatkozott: „Hogy ez a pénz rossz, ennek az a bizonyítéka, hogy a pénz eltűnt

és senkisék tudja megmondani, hogy hol van és senki sincsen, aki meggazdagodna.”

— No és mit mondanak Uram, a magyar tudósok?

— A legtöbbje sajnos hallgat, mint a dinnye a fűben, akinek meg muszáj szólni, mert ezért fizetik, az kigyót-békát kiált Bell Miklósról. De nem is szükséges, hogy a mai nagyságok megszólaljanak, gondoskodott az Isten egy Széchenyiről, aki már nyolcvan évvel ezelőtt megmondta, hogy lehetetlen dolog az aranybányászás veletlenül egy nemzet sorsát bízni!

— No már pedig, ha a lángeszű Széchenyink is ezt mondta, akkor beszélhet nekem akárki Bell ellen, már én csak kitarok mellette, mert ha hozzáveszem, hogy nekünk aranybányánk nincsen, akkor meg egyáltalán nem boldogulhatunk aranyalapú pénzzel. Ami aranyunk a föld és a termés, csak az lehet a pénz alapja is.

— Bell Miklóst támadja az az Arató Gergely. Hát ennek is meg van az oka, mert a Bell-féle gazdasági reformtervnek valóra váltása esetén nem lehet többé a Szántó-Vető Vendekek véresverejének gyümölcsét magas kamatok alapiában leszakítani. Hát bizony két százalékos kamat mellett már nem lehet olyan luxus életmódot élni a bankárnak, mint a 10—20% kamat mellett, de viszont az ország népe a 2%-os földpénz mellett jobban és könnyebben fog élni, mint most.

A külföldi kölcsönöknél olyan súlyos kamatai vannak, hogy az összes buza és rozs termésünk értéke nem igen elegendő arra, hogy annak kamatait és esedékes törlesztési hányadát kifizethessük. De amellet nem is elegendő a meglevő pénz, újabb kölcsönt felvenni pedig esztelenség.

Bell Miklós 1926-ban, mielőtt a pengőt bevezettük, megírta az „Aranyfedezetű pénzrendszer haldoklása” című füzetét, amelyben megjósolta, hogy a pengővel, deflációt csinálunk, aminek következménye az ingatlan vagyonok pusztulása lesz!

Ki mondhatja, hogy ez nem következett be! Az ingó pénz, az ingatlan értékre halálos csapást mért!

— Messze van-e Uram a Bell-féle tervek megvalósulása?

— Nincsen messze Bátyám. A viszonyok ezek keresztülvitelére rá fogják a nemzetet kényszeríteni és pedig azért, mert a magyar termelvények nem tudnak szabadon bejutni a külföldi vevőkhöz. Hogy pedig a jövőben sincsen remény a javulásra, erre nézve idézem Mac Donald angol miniszterelnök szavait.

Mac Donald; angol miniszterelnök a genfi konferencia után, ami néhány hónappal ezelőtt zajlott le, azt mondotta az újságíróknak, hogy nem messze van az az idő, amikor a mai értelemben vett szabadkereskedelem, az egyes nemzetek elzárkózása miatt teljesen meg fog szűnni.

Azóta bezárult a csehpiac és újabb az osztrák piac.

— Sajnos így van Uram.

A Bell-féle földpénz közeli megvalósulására nézve legnagyobb reményt nyújtja, a hosszú hónapokon keresztül Genfben ülésezett „Arany Bizottság” határozata. A világ legnagyobb tudósai voltak együtt és bizony nem voltak egy véleményen, sőt a legnagyobb tudósok azt vitatták, hogy az arany alap nem alkalmas arra, hogy a pénz alapját képezze, mert a nemzetközi áru és pénzforgalom szabadsága nincsen meg.

Ha tehát a magyar termelvények nem mehetnek szabadon a külföldre, akkor az aranybizottság megállapítása szerint is, Magyarország nem tud boldogulni az aranyfedezetű pénzzel, így át kell térni az ingatlan fedezetű pénzrendszerre.

— Így van ez, Uram.

Nézetem szerint arról lehet most már csak vitatkozni, hogy mennyi pénzmennyiségre van Magyarországnak szüksége? Ezt az országgyűlésnek lesz feladata elintézni, kár volna előre arról vitatkozni, hogy kié lesz a kisködmön.

Köszönöm Uram, hogy meggyőzőt a Bell-féle rendszer helyességéről, mert most világosan látok, mint ahogyan Széchenyi István is világosan látta, hogy baj lesz az aranyfedezetű pénzzel és Bell Miklós is helyesen állapítja meg a könyvében, hogy a magyar nemzet számára más kivezető út nincsen, mint a földpénz.

Károly József

A bolond.

Lobogva lóg homlokába
Torz koponyája boglyos hulláma;
Kóválygó útján az utca porába
Száz gyerek ordít utána
Hol bohó bolond bolyong magába:
Bolond, bolond! Ó nyomorult páral?

A bohó bolond mit sem érez:
Meggzánást, gunyt, kacajt és könnyet.
Minden szemét kincsnek jut kezéhez,
Tapsikolva bámul pusztító tüzet.
Ezer szenvedéshez vak-vakond
A boldog bolond.

Ha lyukas kabátban didereg
Ezer okos dugja ruhába,
Ha éhes gyomra korgón nyekereg
Csak neki nincs szükség a Miatyánkra
Posztó-, mag-kartelhez vak-vakond
A boldog bolond.

Ha hiába bánt növényt, ebet,
Ha Isten nevéért hiába kiáltja
Okos belátja: arról nem tehet,
Bolond bűnét az Ur is megbocsátja
Erényben és bűnben vak-vakond
A boldog bolond.

S ha bolondos pillanatába
Végleg lezárja bamba szemét
Bizton feljut a fényes Menyországba.
(Bolond nyerhet meg ekkora sze-
(rencsét.)
S Menyországban nincsen vak-vakond
Oh boldog bolond!

Kamarás Zoltán.

Trader Horn. Emellett a filmóriás mellett nem mehetünk el szóltanul. Aki látta, sohasem fogja elfelejteni. Soha nem álmódott szépségek, egy csodálatos világ — Afrika döbbszár a néző elé minden varázslatával és kegyetlen pompájával. Nem csinált kulisszák között, hanem a természet oltáránál dübörgött a döbbszár cselekmény, amely realitásában szinte borzongató volt. Megértette a szemlélő, miért legsötétebb Afrika a legmosolygóbb ég alatt is. A benszült harca a krokodilussal, az oroszlánnal, a tigrissel és a páviának küzdelme és más sok-sok megcsodálható kép, a különös, kísérteties zene a Trader Horn-t méltán tették minden idők egyik legnagyobb filmsodájává.

Hadigymolt gyermekek ösztöndíjára hirdet pályázatot a m. kir. belügyminiszter. Ösztöndíjban részesülhet a középiskolai, vagy főiskolai tanulmányai, vagy tanoncképzése alatt a nem hivatalos állományba tartozott katonai hadiárva és a nem hivatalos állományból származó legalább 25%-os hadirokkant gyermeke, 24, illetőleg 20-ik életévének betöltése előtt, jeles vagy jó tanulás és igazolt szegénység esetén. Az ösztöndíj összege évi 80, 70, 60, 50 P. — aszerint amint közép, vagy tanonckiskoláról van szó. Kérvények csak az erre a célra szolgáló úrlapon terjesztendőek elő 1932. okt. 1-ig. Úrlap igényelhető Bpest, II. Lánchid-utca 2. IV. em. vagy Nógrád vármegye törvényhatóságának számvevőségétől. — Felhívjuk a helybeli „Honsz” tagjainak figyelmét erre a pályázatra.

A házadóról szóló 1927 évi 200/P. M. számú hivatalos összeállítás új kiegészítése. A m. kir. pénzügyminiszter 60200/932. VII. a. számú körrendeletében a házadóról szóló hivatalos összeállítás a következőképpen egészült ki: Ha a ház tényleges birtokosa valamely több bérleményből álló épület főbérletének adja bérbe és ez adja ki az egyes bérleményeket a tényleges bérletnek, a házadó alapja nem a főbérlet, hanem az egyes tényleges bérlet által fizetett bérösszeg. A különbözet után járó adót jogosult a ház tényleges birtokosa a főbérletől a kikötött bér felül igényelni. Ez a rendelkezés nem alkalmazható és a házadót a főbérlet által fizetett összeg után kell kivetni, ha az épület főbérletje a lakóesedésként és bérvesztéséből származó összes károkat magára vállalja és az általa, valamint az albérlők által fizetett bérösszeg közötti különbözet a 20%-ot nem haladja meg. Nem alkalmazható ezen rendelkezés még akkor sem, ha a főbérlet az épület szállodai célokra vette bérbe és annak egyes helyiségeit butorozva adja ki, valamint akkor sem, ha az albérlőbe adott épületrész a főbérlet által használt épület 1/4 részét nem haladja meg. Salgótarján m. város adógyosztályától nyert értesülésünk szerint a városban ilyen bérbeadás nem fordult elő.

10 deka pasteurizált tejszínből készült teaaj 40 fillér, 8 szeletes nagy tábla szerecsni csokoládé 48 fillér, sajt-különlegességek 10 dekánként 24 fillér a Ligeti csemegekereskedésben, a 25-ös bákához, Duda cukrászda mellett.

Egy külön álló ház, üzlethelyiséggel a Fő-utca, pékkemencével és raktárral Somoskövüluban örökön eladó, vagy június 1-től bérbeadó. Érdeklődni lehet a Salgótarjáni Takarékpénztárnál.

Balaton kiállítás. Ünnepekes külsőségek között, nagyszámú közönség előtt nyitotta meg Tormay Géza államtitkár július 16-án Siófokon az „Így nyaraljunk a Balatonon” kiállítást, amely a balaton építészeti és nyaraló kultúrát kívánja propagálni. A külön célra épített hatalmas méretű kiállítási csarnokban speciális balaton nyaralóterveket és a balaton menti építkezéshez szükséges korszerű építőanyagokat állítottak ki, de felvonul minden más olyan új és modern felszerelés, ami a nyaralási és fürdőkultúrával összefüggésben van. Felismerve a kiállítás fontos misszióját, az illetékes körök is siettek a kiállítás támogatására és a magyar királyi államvasutak az ország minden állomásáról 8 napig érvényes 33%-os kedvezményes menetjegyeket adnak ki a Balatonra és vissza, a külföldi látogatók utazását pedig megkönnyítik azzal, hogy a menetjegyirodák után 50%-os vízum-kedvezményt nyújtanak.

Tátrai autocar kirándulást rendez a MEFHOSZ. Augusztus 3-án a MEFHOSZ Utazási Irodája a megzárt felvidék legvadregényesebb helyeire 8 napos autocar utazást rendez. Jelentkezőket már csak korlátozott számban vesz fel az iroda. Jelentkezni lehet MEFHOSZ Utazási Osztálya Ferenc körút 38. fsz. 2. d. u. 4—7-ig. Telefon 872-74.

Az Egyesült Keresztény Nemzeti Liga Balassagyarmati Osztálya július 17-én hazafias ünnepélyt rendezt Vanyarcz és Szirák községekben. Az ünnepélyeken az ünnepi beszédet dr. Paczoly Zoltán vármegyei tisztii főügyész mondta. Gáthy Elemér szavaltat, vitéz Honti Sándor tárogatón kuruc nótákat adott elő. Majd Gáthy Elemér és Gáthy Zoltán irredenta és régi magyar dalokat énekeltek hegedű és banjó kísérettel. Az ünnepélyen résztvevő nagyszámú közönség bevezetésül a Hiszekegyet, majd záradékol a Hymnust énekelte nagy lelkesedéssel. Dr. Paczoly Zoltán nagyhatalú beszéde a közönségre igen mély hatást gyakorolt. Az ünnepély után a tárogató bus hangjait Szirák lakossága még a késő esti órákban is meghatottan hallgatta.

Az ingatlanok eladásából származó nyereség után fizetendő külön jövedelem adóról szól a 60600/932. VII. a. számú P. M. rendelet. Ezt az adót mindenki köteles fizetni tekintet nélkül arra, hogy a jövedelemadónak alanya-e vagy sem, aki ingatlan visszterhes szerződés alapján szerez, vételtől számított 5 éven belül eladja és a nyereséget 2000 P-t meghalad. A nyereség kiszámításához szükséges adatokat a m. kir. adóhivatalnál kell bevallani az adás-vételi szerződés megkötését követő 30 napon belül és a fizetési meghagyás kézbesítését követő 15 napon belül fizetendő.

Páratlanul kedvező üdülési alkalmat nyújt Balatonszárszón augusztus 1—8 között a Soli Deo Gloria Szövetség — munkában, irodában elfáradt református leányoknak. A részvételi díj 16 P, melyből 4 P. jelentkezési díjként a 12.651 számú központi csekken küldendő be, július 25-ig! Egyes gyülekezetekből, városokból csoportosan ajánlatos a jelentkezés. 33%-os vasúti jegy-kedvezmény biztosítva! A délelőtti előadások összefoglaló címe: Isten felé... Programunk: Pihenés — üdülés — épülés! Jelentkezni Bpest IV. Múzeum-krt. 37. II. lehet.

Csonka lenne a Magyar Kálvinizmus munkája, ha nem vinné át a gyakorlati életbe elvi programját. A Soli Deo Gloria Szövetség főiskolai internátusa az új magyar református jövőnk kialakításáért küzd. A főiskolai otthonban az egyetemhez közel kényelmesen berendezett, családias otthon nyújtunk havi 20 pengőért fiainknak. Összinté baráti légkör. A kérvényeket lelkesen ajánlólevéllel ajánlatos még július folyamán feltétlenül a Szövetség Központjába Bpest IV. Múzeum-krt. 37. II. címre beküldeni.

Minden intelligens kereskedő régen rájött arra, hogy a jó reklámnak **ellenállhatatlan** ereje van. Tegyen egy próbát. Hirdessen **A Munka**-ban!

A Budapesti Közlöny 161-ik száma közli a 124227/932 B. M. számú rendeletet, amely a mozdulatművész és táncmesterképzésről szóló rendelkezések egyes módosításairól intézkedik. A kérvényeket a m. kir. belügyminiszterhez címezve 1932 évi augusztus hó 31-ig kell benyújtani s a tanfolyam megfelelő számú jelentkezés esetén már 1932 szeptember hó 15-én megnyílik. Felvételi díj 30 P., tandíj 350 P. Egy mozdulatművészképző mester talán még Salgótarjánban is meg tudná keresni a kenyerét.

Most tette közzé az Országos Iparegyesület Dálnoki-Kovács Jenő igazgató létfenntartási indexszámait. Az indexszámok szerint június hónapban a háztartási költségek további 0.37%-kal olcsóbbodtak. Az év eleje óta az olcsóbbodás 3.7%-ot tesz ki. A háború előtti állapotokhoz viszonyítva az akkori 100 aranykorona vásárlóerejének ma 127.16 pengő felel meg. A háború előtti állapotokhoz képest aranykoronában kifejezve a megélhetés 9.61%-kal drágult. Az 1914 évi árszínhez képest az élelmiszerek ára 80%-kal, a lakberek 2.9 százalékkal alacsonyabbak. Másrészt a ruházati cikkek átlagban 20.8, a fűtés, világítás 39.9, az egyéb háztartási és kulturális költségek 33.3 %-kal lépik túl a háború előtti árszínét.

A malmok és a lisztfehérítés. A malmok már hosszabb ideje foglalkoznak azzal a gondolattal, hogy a sárgaszínű lisztet arra alkalmas ártalmatlan szerekkel megfehérítsék. Az illetékes minisztérium többször foglalkozott ezzel a kérdéssel, azonban végleges döntés eddig nem történt. A malmok különböző álláspontot foglalnak el. Egyrészt az a vélemény alakult ki, hogy a fehérítésnek a liszt minőségére nincs befolyása, de az ellen esetleg kihatározható. A másik párt azt tartja, hogy a fehérítés megengedése esetén az olyan gabona is jobb áron adható el, amelyből sárga liszt készül. Tekintettel azonban arra, hogy az ilyen fehérítési eljárás elég költséges, kérdéses, hogy ki fog-e fizetni. A sütőipar nagyobbára a fehérítés ellen foglalt állást, mivel az esetleges minőségkülönbségért őket tennék felelőssé. A sütőipar mindenesetre ragaszkodik ahhoz, hogy engedélyezés esetén a lisztfehérítést a zsákon és zsákcédulán, sőt a számlán is határozottan fel kell tüntetni, hogy a sütőipar az esetleges felszólalásokkal szemben fedve legyen.

512—1932. vht. szám.

Árverési hirdetmény.

Dr. Gábor Ferenc ügyvéd által képviselt Szilárd Béla és Bakos István javára 213 P. 80 fill. és 117 P. 20 fill. tőke és több követelés és járulékaik erejéig a starjáni kir. járásbíró 1931 évi 318 és 674—930 sz. végzésével elrendelt kielégítési végrehajtás folytán végrehajtást szenvedőtől 1931 évi április hó 1-én lefoglalt 1223 P. becsértékű ingóságokra a starjáni kir. járásbíró 2366—931 sz. végzésével az árverés elrendeltetvén, annak az 1908. évi XLI. t.c. 20. §-a alapján az alább megnevezett a foglaltási jegyzőkönyvből ki nem tűnő más foglaltatott javára is az árverés megtartását elrendelem, végrehajtást szenvedőtől 1932 évi július hó 28 nap délelőtti 10 órája tüzetik ki, amikor a bíróság lefoglalt borjok, tehén és egyéb ingóságok a legfőbb ígérőnek készpénzfizetés ellenében esetleg becsáron alul is — de a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabbnak nem — el fogom adni. Azon ingóságokra, amelyeknek a kikiáltási ára egyezer pengőn felül van, az 5610—931. M. E. számú rendelet értelmében csak azok árverezhetnek, akik a kikiáltási egytized részét bánatpénzzel leteszik. Dr. Lukács Vilmos ú. á. k. Kohn J. Gyula jav. 1286 P 79 f. a jár. Pollatsek Ármir. ú. é. k. Starjánt Népbank r.-t. jav. 1000 P. a. jár. Salgótarján, 1932 évi június hó 18.

Török Gyula
kir. bír. végrehajtó.

Párisi tanulmányutak. A MEFHOSZ Utazási Irodája augusztus 2-án indítja negyedik rendkívül kedvezményes párisi kétételes tanulmányutját. Jelentkezni lehet Ferenc körút 38. fsz. 2. alatt az Utazási Irodában (hivatalos órák d. u. 4—7-ig. Telefon 872-74.) A későbbi párisi tanulmányutak kétételesként indulnak. A MEFHOSZ Utazási Iroda a nyár folyamán még számos felvidéki és ausztriai autocar utat, azonkívül dalmáciai és konstantinápolyi tanulmányutakat rendez. Érdeklődőknek az Utazási Iroda prospektust díjmentesen küld.

Salgótarján m. város polgármesterétől.
3892/1932. sz.

Hirdetmény.

Mihez tartás végett az alábbiakat hozom a közönség tudomására.

1) ha valaki (szántóföldön, mezőn dolgozó) a közelében leszálló repülőgépet észlel, erről a leszállás helyének pontos megjelölésével azonnal köteles értesíteni a helybeli rendőrkapitányságot.

2.) A leszálló (kényszerleszállást végző) repülőgép utasaival szemben ugyan udvarias magatartást kell tanúsítani, azonban mindaddig, míg a csendőrség, vagy államrendőrség, vagy a Légügyi Hivatal szervei a leszállt repülőgéphez ki nem érkeznek s a további teendőkre nézve utasítást nem adnak, a repülőgép felszállását elősegíteni nem szabad. Természetesen azonban, hogy szerencsétlenség esetében a sérült utasoknaknak segítyt kell nyújtani és az égő gép eloltásánál segédkezni kell.

3.) Légi kikötésre kijelölt helyen kívüli leszálló légijárművek vezetője, vagy utasai amennyiben a magukkal hozott iratokat, vagy anyagot meg akarják semmisíteni, vagy el akarják égetni, ebben megakadályozandók.

4.) A rendőri büntető eljárás folyamata fog tetetni az ellen, aki a hatósági közegek megjelenése előtt önkényesen továbbrepülni szándékozó repülőknél ily irányban akár üzemanyag, akár műszaki javítás révén segédkezett nyujt.

Salgótarján, 1932. július 12.

A polgármester helyett:

Dr. Figus

főjegyző.

HIRDESSÜNK

A Munka

politikai hetilapban.

Salgótarján m. város polgármesteri hivatalától
2242/1932. sz.

Hirdetmény.

Salgótarján m. város képviselő-testületének 1924. évi 219. kgy. sz. határozata alapján a főiskolai hallgatók segélyalapjára pályázatot hirdetek.

A segély évi összege 244 P. 80 fill. Felhívom a pályázni szándékozókat, hogy a város képviselőtestületéhez intézett és születési anyakönyvi kivonattal, érlettségi bizonyítvánnyal, erkölcsi bizonyítvánnyal és a szülők szegénységi bizonyítványával felszerelt kérvényüket f. év augusztus hó 20-ig nyújtsák be.

A későn beérkező kérelmek figyelembe nem vétetnek.

Salgótarján, 1932. július 13.

A polgármester helyett:

dr. Figus Béla s. k.

főjegyző.

APOLLO MOZGÓ HETI MŰSORA:

23 Sz. 24 V.

27 Sz. 28 Cs.

MÁRIA

Szerelmi történet.
Fősz.: BÁNKY VILMA
Kiegészítésül:
FELHŐK FELETT.

Szünet.

Jön!

Jön!

Tenger démona

Kezdetek: szerdán, csütörtökön és

szombaton este fél 9 vasár- és ünnepnap d. u. 5, 7 és 9 órakor